

1. ÉVSZÁM, ESEMÉNY, SZEMÉLY - KERESŐ

Az alábbi feladat az ókor és a kora középkor jelentős eseményeire vonatkozik.

Töltse ki a táblázat üresen maradt részeit! (elemenként 1 pont)

Évszám	Esemény	Személy (ek)
Kr.e. 490	Marathonnál a görögök legyőzik a perzsákat	Miltiadesz, Dareiosz
Kr.e. 43	A második triumvirátus tagjai legyőzik Caesar gyilkosait.	Antonius, Octavianus, Lepidus – Brutus , Cassius <i>(bármelyik kettő említésére megadható az 1 pont)</i>
Kr. u. 962	Létrehozza a Német Római Császárságot.	I. Ottó
Kr. e. 525	Egyiptom perzsa fennhatóság alá kerül	Kambüszész
Kr.e. 333	A fiatal makedón király Isszosz-nál legyőzi a perzsa főerőket.	Nagy Sándor
843	Verduni szerződés vagy (Nagy Károly unokái felosztják a Frank Birodalmat) <i>(bármelyik meghatározásra megadható az 1 pont)</i>	Lothar, Károly, Lajos

összesen: 12 pont

2. FOGALOM – MEGHATÁROZÁS

A meghatározások alapján írja a kipontozott helyre a megfelelő történelmi fogalmakat!
(elemenként 1 pont)

1. **kende v. kündü**
2. **consul**
3. **zsinat**
4. **kalifa**
5. **Areioszpagosz tanácsa**
6. **satrapa v. szatrapa**
7. **philippika**

összesen: 7 pont

3. KI-KICSODA

Melyik ókori személyről szólnak az alábbi idézetek, meghatározások?

Írja a kipontozott helyre a megfelelő nevet! (elemenként 1 pont)

1. **Periklész**
2. **Kung-fu-ce v.Konfuciusz**
3. **Sulla**
4. **Peiszisztratosz**
5. **IV. Amenhotep v. Ehnaton**
6. **Tiberius**

összesen: 6 pont

4. AZ ÓKOR ÉS KORA KÖZÉPKOR KULTÚRÁJA

Nevezze meg a képekhez tartozó ókori kultúrákat! (elemenként 1 pont)

A kép betűjele	Kultúra megnevezése
A.	India v. indiai
B.	Iszlám v. arab
C.	Hellenizmus v. hellenisztikus
D.	Róma v. római
E.	Frank
F.	Egyiptom v. egyiptomi

Összesen: 6 pont

5. IGAZ – HAMIS

Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé! (Elemenként 1 pont)

- 1) **H**
- 2) **I**
- 3) **H**
- 4) **H**
- 5) **I**
- 6) **H**

Összesen: 6 pont

6. SZÖVEGKIEGÉSZÍTÉS

Írja be a szövegrészletekbe a hiányzó tulajdonneveket, illetve helységneveket!
(elemenként 1 pont)

„ Egy kis szekta csoportosult köré, és amikor összeütközésbe került a **mekka** -i előkelőkkel, **Mohamed** Medinába költözött maroknyi hívével együtt. Távozása, a Hidzsra hamarosan az új vallás időszámításának kezdőnapja lett.”

„ Rövidesen csaknem az egész félsziget, sőt rövid időre a dél francia partvidék is Avignonig arab uralom alá került. Franciaországi előrenyomulásukat a Karoling dinasztia képviselője, **Martell Károly** 732-ben **Poitiers-nél** állította meg. „

Összesen: 4 pont

7. MŰVÉSZETEK, TUDOMÁNY, KULTÚRA

Írja a táblázatba a meghatározásokhoz kapcsolható konkrét személyek nevét!
(elemenként 1 pont)

Meghatározás	Személy (költő, tudós, művész, filozófus stb.)
1. A történetírás atyja.	Hérodotosz
2. Római történetíró, aki megírta „ A császárok élete”-t.	Suetonius
3. Athéni bölcs, megállapította, hogy	Szókratész

léteznek örök érvényű értékek.	
4. Görög szobrász, híres alkotása az olümposzi Zeusz – szobor.	Pheidiasz
5. Szürakusza lakosa, aki matematikai munkássága mellett, vízkiemelő csavart is szerkesztett.	Arkhimedesz
6. A Logika kidolgozója, Nagy Sándor nevelője.	Arisztotelész
7. Kínai filozófus, aki a belső és testi béke megteremtésére törekedett.	Lao – ce
8. Római filozófus, Néró nevelője.	Seneca

Összesen: 8 pont

8. PÁROK

A következő történelmi fogalmakat betűjelük beírásával rendezze a táblázat megfelelő oszlopába! (Elemenként 1 pont)

Ókori Kelet	Hellász	Ókori Róma	Korai középkor
a), c), g), j)	d), h), l)	e), k)	b), i)

Összesen: 12 pont

9. KI A SZERZŐ?

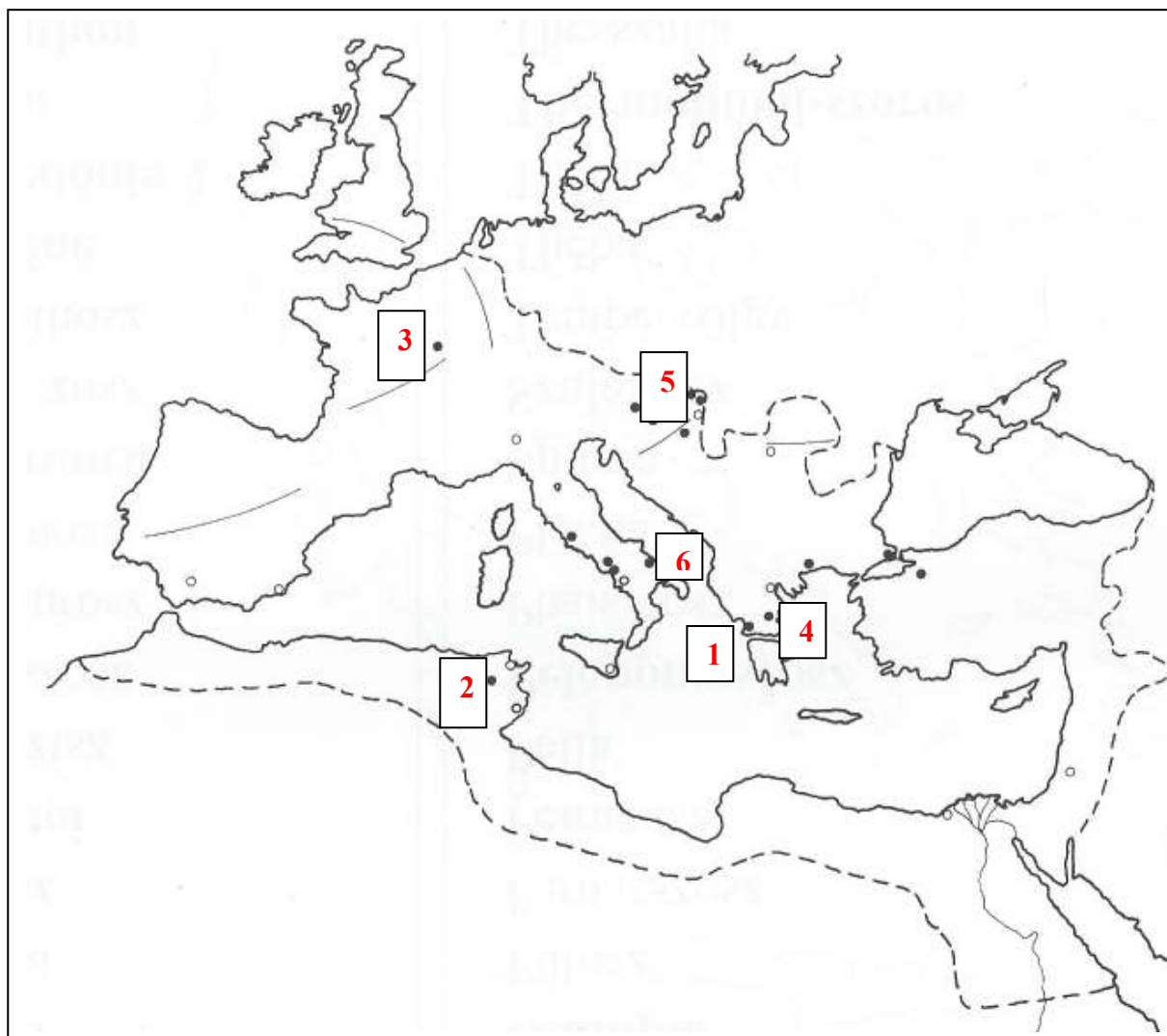
Ki írhatta volna az alábbi sorokat? A történelmi személyiség nevét írja a szöveg után! (Elemenként 1 pont)

1. **Marius**
2. **Lükurgosz**
3. **Caracalla**
4. **Justinianus**
5. **Pál apostol v. Szent Pál**
6. **Augustus**

Összesen: 6 pont

10. TÉRKÉPISMERET

Az alábbi térképen a Római Birodalom legjelentősebb települései láthatók. A meghatározások alapján nevezze meg a várost, majd jelölje a megfelelő számmal a térképen! (Csak a 6 települést kell bejelölni!) (elemenként 1-1 pont)

Meghatározás	A település megnevezése
1. Antonius és Kleopátra ebből a csatából menekült Octavianus elől.	Actium
2. Kr. e 202-ben itt szenvedtek vereséget Hannibál seregei a rómaiaktól.	Zama
3. Attila hunjait itt állították meg a rómaiak és germán szövetségeseik.	Catalaunum
4. Caesar döntő vereséget mért vetélytársára Pompeiusra.	Pharsalos
5. Pannóniában itt épült fel a Borostyán út mentén az Iseum.	Szombathely v. Savaria
6. Kr. e 216-ban Hannibál bekerítő taktikájának eredményeként több római légiót semmisített meg.	Cannae

Összesen: 12 pont

11. ESSZÉ

A feladat az ókori Róma történetéhez kapcsolódik.

Mutassa be a források és ismeretei alapján a hódító háborúkat követő társadalmi változásokat, a kialakuló új társadalmi csoportokat és azok jellemzőit! (21 pont)

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó a hódító háborúk következtében kialakuló társadalmi változásokat mutatja be.</p> <p>A válasz lényegre törően ismerteti a hódítások és az azokat követő társadalmi változások közötti kapcsolatot.</p> <p>Az elemzés bemutatja a meghatározó társadalmi csoportokat, és azok kialakulásának gazdasági hátterét (pl. lovagok és a kereskedelem)</p> <p>A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azokból lényeges megállapításokat fogalmaz meg, következtetéseket von le.</p>	0-8
Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T Rögzíti, hogy Kr.e. III-I. században Róma meghódítja előbb az itáliai félszigetet, majd a Földközi – tenger medencéjét. Utal pl. a pun háborúkra (pl. Kr.e. 218-201), és azok földrajzi vonatkozásaira , következményeire.</p>	0-4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M a vizsgázó helyesen használja az általános és a korszakra vonatkozó konkrét történelmi fogalmakat.</p> <p>T Használja az alábbi általános fogalmakat (háború, hadsereg, hódítás, rabszolga stb.)</p> <p>T Használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat (plebejusok, patríciusok, lovagrend, optimaták, szenatori rend, latifundium, rabszolgák, antik proletár stb.)</p>	0-4
Források használata	<p>M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T pl. rögzíti, hogy a hódító háborúk alapvetően átrendezték az addigi társadalmi viszonyokat és megállapítja, hogy a szabad parasztok tömegei mentek tönkre, és az előkelők meggazdagodtak.</p> <p>T pl. rögzíti, hogy a meghódított földterületek (ager publicus) nagy részét az előkelők szerezték meg, akik nagybirtokaikat rabszolgákkal műveltették, míg a lovagrendiek hivatalt nem viselhettek, mert pénzügyeltekkel foglalkoztak.</p> <p>T pl. rögzíti, hogy a hódító háborúk nyomán Róma területe lényegesen megnőtt és megállapítja, hogy ez hosszú távon a köztársasági intézményrendszer válságát eredményezte.</p>	0-8
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M a vizsgázó feltárja, hogy a hódító háborúk a gazdaságban és a társadalomban az addigi viszonyok megváltozásához vezettek.</p> <p>T pl. rögzíti, hogy a szabad parasztság számának gyors csökkenése az egész római társadalom addigi szerkezetét</p>	0-10

	<p>megváltoztatta, és megállapítja, hogy a kialakuló antik proletariatus alkalmi munkából vagy a politikai jogainak áruba bocsátásából élt.</p> <p>T pl. felismeri, hogy a katonáskodó szabad parasztok tömegei birtokaik nagy részét elveszítik, mely közvetve a hadsereg válságát is eredményezi.</p> <p>T pl. rögzíti, hogy súlyos társadalmi problémák alakulnak ki, és megállapítja, hogy ezeket reformokkal akarták megoldani (pl. Gracchus – testvérek)</p> <p>T pl. utal arra, hogy a nagybirtokosok alkották a kialakuló szenátori rendet (optimaták) és megállapítja, hogy ez is megerősítette a politikai vezető szerepüket.</p>	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<p>A tanuló fogalmazása mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek.</p> <p>Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja.</p> <p>A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak.</p> <p>A szöveg nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibákat</p>	0-8
A FELADATBAN	ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM	42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21